

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Изпълнителна агенция

Българска служба за акредитация

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ

“БЪЛГАРСКА СЛУЖБА ЗА АКРЕДИТАЦИЯ”

Период януари – декември 2016г.

Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" е единствения националният орган по акредитация на Република България в съответствие с Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 339/93 (ОВ, L 218/30 от 13 август 2008 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 765/2008".

МИСИЯ

„Да допринесе за създаването на условия за конкурентоспособен, устойчив и балансиран пазар за стоки и услуги в България, чрез предоставяне на акредитация като инструмент за признаване на компетентността на органите за оценяване на съответствието на продукти и услуги“

ВИЗИЯ

„Да развива и поддържа акредитацията като инструмент във всички заинтересовани технологични сектори със специално внимание по отношение на подкрепата на иновациите“.

Дейността на ИА БСА поражда доверие. За да поддържа доверието на обществото и държавата, агенцията изпълнява функциите си с високо ниво на качество, като цели:

- Повишаване конкурентноспособността на българската икономика чрез акредитацията на качествени и признати от европейския и международен пазар услуги по оценяване на съответствието, предоставяни от органи за оценяване на съответствието.
- Подобряване на бизнес средата.
- Подпомагане на търговско-икономическите взаимоотношения на национално, европейско и международно ниво чрез акредитация, гарантираща спазване на националното и европейско законодателство в областта на оценяване на съответствието и надзора на пазара.
- Защита на потребителите и околната среда чрез акредитация на органите за оценяване на съответствието на продукти, процеси и услуги.

ЦЕННОСТИ, които подкрепят политиката за качество

Следните елементи се разглеждат като ключови въпроси на политиката по качество:

- *независимостта и безпристрастността на органа по акредитация и прозрачността и обективността на процеса за вземане на решения*
- *Развитието и непрекъснатото обновяване на техническа експертиза по отношение въпроси свързани с оценка на съответствието*
- *Дейност с насоченост към клиента*
- *Дейност въз основа на ефективно и непрекъснато развиваща се система за управление*
- *Дейност, разработена за проследяване и предвиждане на потребностите на акредитираните органи и на техните клиенти*
- *Участието на Агенцията в споразумения за взаимно признаване между органите за акредитация*

Ръководството на ИА БСА се ангажира да създава условия за спазване на специфичните изисквания, свързани с нейните задължения, като страна по международните многостранни споразумения и счита това като съществен елемент за своята дейност.

СЪДЪРЖАНИЕ

- 1. Обръщение на изпълнителния директор на ИА БСА**
- 2. Национален орган по акредитация на Република България**
- 3. Организация и управление**
- 4. Акредитация на органи за оценка на съответствието**
- 5. Нови документи от системата за управление на ИА БСА**
- 6. Вътрешен одит и преглед от ръководството**
- 7. Експертна дейност**
- 8. Международна дейност**
- 9. Участия на ИА БСА в проекти, финансирани със средства по Международни и Европейски програми**
- 10. Връзки с обществеността**
- 11. Административно-правна дейност**
- 12. Преглед на изпълнението на програма 5 „Инфраструктура по качеството в подкрепа развитието на икономиката“, политика „Устойчиво икономическо развитие и конкурентноспособност“**
- 13. Финансово-стопанска дейност**
- 14. Управление на човешките ресурси. Постоянен персонал, технически оценители и експерти.**
- 15. Бъдещи планове**

1. ОБРЪЩЕНИЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР НА ИА БСА

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Вече 18 години Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ (ИА БСА), Националният орган по акредитация на Република България извършва дейността си при спазване принципите на законност, независимост, безпристрастност, публичност, равнопоставеност, недопускане на конкуренция в рамките на Европейския съюз, осъществяване на дейност по акредитация с нестопанска цел и опазване на производствената и търговската тайна.

Агенцията изпълнява функциите си по недискриминаращ начин, като осигурява равнопоставеност на всички клиенти.

През 2016 година ИА БСА получи статут на пълноправен член на:

- Международната организация за акредитация на лаборатории (ILAC) и е страна по Многостранно споразумение за взаимно признаване на схемите по акредитация (ILAC MRA) за пълния обхват на споразумението и
- Международният акредитационен форум (IAF) и е страна по Многостранно споразумение за взаимно признаване на схемите по акредитация (IAF MLA) за област „Органи по сертификация на лица“,

което от своя страна ще допринесе за създаването на още по-добри условия за конкурентоспособен, устойчив и балансиран пазар за стоки и услуги в България, чрез предоставяне на акредитация като инструмент за признаване на компетентността на органите за оценяване на съответствието на продукти и услуги.

Стремежът ни е непрекъснато да се усъвършенстваме, да имаме собствен стил на работа и вярваме, че с натрупания опит, компетентност и професионална етика успяваме да постигнем тази цел и да изградим доверие и сигурност на потребителите на услугите по акредитация.

Дейността ни е насочена към икономическите оператори и има за цел подобряване на безопасността и качеството на техните продукти, което води до предимства за организацията.

Благодаря за професионализма, компетентността и отговорността на служителите на агенцията, технически оценители и експерти, на членовете на Съвета по акредитация, Техническите комитети по акредитация и на всички заинтересовани от процеса по акредитация страни.

Изразявам увереността си, че заедно имаме сили да продължим да вървим в правилната посока, водени от нашата обща цел

„Да развиваме и поддържаме акредитацията като инструмент във всички заинтересовани технологични сектори със специално внимание по отношение на подкрепата на иновациите“.

"Акредитирани веднъж - приети навсякъде"

С уважение,

Ирена Бориславова,

Изпълнителен директор

2. НАЦИОНАЛЕН ОРГАН ПО АКРЕДИТАЦИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" е единствения националният орган по акредитация на Република България в съответствие с Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 339/93 (ОВ, L 218/30 от 13 август 2008 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 765/2008".

Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" е единственият орган в Република България, който има право да извършва акредитация на органи за оценяване на съответствието. Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ (ИА БСА) е национален орган по акредитация на:

- лаборатории за изпитване, включително медицински лаборатории;
- лаборатории за калибриране;
- органи за контрол;
- органи по сертификация на продукти, включително за биологично производство и биологични продукти;
- верификационни органи;
- органи по сертификация на системи за управление - ISO 9001, OHSAS 18001, ISO/IEC 27001, ISO 14001, ISO 22000, ISO 39001 и ISO 50001;
- органи по сертификация на лица;
- проверяващи по околна среда (EMAS)

ИА БСА извършва инспекция и удостоверяване съответствието на лаборатории с Добрата лабораторна практика (ДЛП) и оценка на кандидат за определяне като техническа служба съгласно на Наредба № 60 от 24 април 2009 г.

Предстои обявяване на нова област на акредитация - акредитация на организатори на изпитвания за пригодност (РТ провайдъри).

ИА БСА е пълноправен член на Европейската организация за акредитация (EA) от 2001г. и е страна по Многостранно споразумение за взаимно признаване на схемите по акредитация за следните области:

- Лаборатории за калибриране;
- Лаборатории за изпитване, включително медицински лаборатории;
- Органи за контрол;
- Органи за сертификация на продукти;
- Органи по сертификация на лица;
- Органи по сертификация на системи за управление;
- Верификационни органи.

ИА БСА в качеството си на Национален орган по акредитация, който е отговорен за акредитацията на проверяващи по околна среда (ПОС) и за надзора върху дейностите, извършени от ПОС в съответствие с Регламент (ЕО) № 1221/2009, участва в заседания на Форум на органите по акредитация и лицензиращите органи (FALB) и е обект на партньорска оценка по отношение на акредитацията на проверяващи по околна среда.

ИА БСА е пълноправен член на Международния акредитационен форум (IAF) от септември 2016г., а от октомври 2016 е страна по Многостранно споразумение за взаимно признаване на схемите по акредитация (IAF MLA) за следната област:

- Органи по сертификация на лица.

ИА БСА е пълноправен член на Международната организация за акредитация на лаборатории (ILAC) от октомври 2016г. и е страна по Многостранно споразумение за взаимно признаване на схемите по акредитация (ILAC MRA) за следните области:

- Лаборатории за калибриране;
- Лаборатории за изпитване;
- Медицински лаборатории;
- Органи за контрол.

ИА БСА работи на основата на законите на страната, на стандартите от серията ISO/IEC 17000, Ръководства на EA, ISO/IEC, IAF/ILAC. Агенцията разработва и възприема редица правила, норми, процедури, документи и организационни практики за хармонизиране с Европейското право. ИА БСА взаимодейства с физически и юридически лица от държавния и неправителствения сектор.

3. ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ

Организационната структура, дейността, организацията на работа и съставът на ИА БСА са определени с Устройствения правилник. През 2015г. с ПМСН[№] 281 от 16.10.2015г., числеността на персонала в агенцията е намалена с една щатна бройка. Съгласно Устройствения правилник за изпълнението на нормативно определените си функции, агенцията разполага с 39 щатни служители.

СЪВЕТ ПО АКРЕДИТАЦИЯ

Изпълнителният директор се подпомага от Съвет по акредитация - постоянно действащ орган, който се състои от изпълнителния директор на ИА БСА и 25 членове-представители на всички заинтересовани от акредитацията страни:

- Министерства, определени с решение на Министерския съвет;
- Организации, представляващи индустрията;
- Организации, представляващи потребители;
- Организации, представляващи експерти;
- Организации, представляващи акредитирани лица.

Съветът по акредитация е активно действащ орган подпомагащ решенията по отношение на политики, цели и конкретни дейности в областта на акредитацията.

През 2016г. са проведени две заседания на Съвета по акредитация по въпроси свързани с одобряване на изменение и допълнение на процедурата за акредитация и ценоразписа на услугите, предоставяни от агенцията, актуализиране на списък на Комисията по възражения към ИА БСА.

В ИА БСА е внедрена система за управление, съгласно изискванията на международния стандарт ISO/IEC 17011 "Оценка на съответствието – общи изисквания към акредитиращите органи, акредитиращи органи по оценка на съответствието".

В ИА БСА са създадени и функционират следните структури:

КОМИСИИ ПО АКРЕДИТАЦИЯ (КА)

КА е в нечетен състав от минимум 3 (три) представители на Съвета по акредитация и съответния технически комитет по акредитация (ТКА). В КА може да участват всеки един от членовете на СА и всеки един от председателите/членовете на ТКА, като за членове на КА трябва да се номинират и подбират експерти, които притежават необходимата компетентност, както по отношение на разбиране на докладите от оценките

на място, така и по отношение на критериите, съгласно които БСА и различните ООС трябва да оперират.

КА участва в процеса по взимане на решения, като дава становища по въпроси, свързани с предоставяне, отказване, ограничаване, временно спиране или отнемане на акредитация за всяка процедура по акредитация.

През 2016г. са проведени 223 (двеста двадесет и три) заседания на Комисии по акредитация.

КОМИСИИ ПО ВЪЗРАЖЕНИЯ (КВ)

КВ е в нечетен състав от минимум 3 (три) члена, от които двама постоянни и останалите съобразно вида или обхвата на постъпилото възражение. Постоянни членове са – председателя или зам. председателя на Съвета по акредитация и правоспособен юрист. Поименният състав на Комисията по възражения се определя от Съвета по акредитация.

Комисията по възражения е оправомощена по силата на ЗНАООС да взема окончателно решение по основателността на постъпило възражение в ИА БСА, относно:

- отказ за приемане на заявка,
- отказ за оценяване,
- искане за коригиращи действия,
- промени в обхвата на акредитация,
- решения за отказ, временно спиране или отнемане на акредитация и
- всяко друго действие, което възпрепятства получаването на акредитация.

През е регистрирано 1(едно) възражение във връзка с което е проведено 1(едно) заседание на Комисията по възражения.

ТЕХНИЧЕСКИ КОМИТЕТИ ПО АКРЕДИТАЦИЯ (ТКА)

Членове на ТКА са специалисти с необходимото образование, технически знания, умения и опит, за да могат да предоставят експертни мнения, становища, предложения и др. Членовете на ТКА най-малко следва да покриват минимални критерии за квалификация на технически оценители по критерии „образование“ и „професионален опит“.

ТКА обсъжда и предлага специфични критерии и дават становище по въпроси свързани с хармонизирано прилагане на международните изисквания за акредитация на ООС и хармонизирано прилагане на изисквания към дейността на органите за оценяване на съответствието.

ТКА предлага специализиран профил и изискванията за оценители в съответната област на дейност; разработва специфични правила и специализирани въпросници за дадената област на дейност; участва в мероприятия за повишаване на квалификацията на оценители; подпомага ИА БСА при въвеждане на нови дейности в системата за управление и др.

През 2016г. са проведени заседания на ТКА както следва:

ТКА „Органи по сертификация на системи и проверяващи по околната среда“

Проведено едно заседание на 19.01.2016г., на което са приети отчета за работата на ТКА „ОССУ и ПОС“ през 2015г. и програма за работата му за 2016г.

Коментирани са въпроси във връзка с хармонизирано прилагане на подхода от ИА БСА за провеждане на преход от акредитация съгласно БДС EN ISO/IEC 17021:2011 към БДС EN ISO/IEC 17021-1:2015 (IAF ID 11:2015). Изготвен е отчет за изпълнение на политиката за предприятия подход от ИА БСА за провеждане на преход от ISO 9001:2008 към ISO 9001:2015 и ISO 14001:2004 към ISO 14001:2015. Обсъдени са представените становища във връзка с необходимостта да бъде документиран обхвата на акредитация по EA (IAF) кодове, съгласно IAF ID 1 за ISO/IEC 27001:2013. Обсъден е подхода за прилагане на таблица за определяне времето за провеждане на одит по СУК и СУОС, съгласно IAF MD 5:2015. Обсъдена и приета бе кандидатура за нов член на въз основа на подадени документи от заинтересована страна – клиенти. Дискутирано е прилагането на BAS QR 3 при провеждане на Комисии за акредитация.

На 02.09.2016г. е изискано становище от членовете в ТКА „ОССУ и ПОС“ във връзка с направените корекции на „Инструкция за определяне на времетраенето на оценката на място. Влияещи фактори“ (BAS QI 2) – изискване на IAF MD17:2015, EA-3/13 M:2016 и ISO 50003.

ТКА „Органи по сертификация на продукти и верификационни органи“

Проведено е едно заседание на 14.01.2016г., на което са приети отчет за 2015г. и програма за работата на ТКА за 2016г. Коментирани са въпроси във връзка с хармонизирано прилагане на БДС EN ISO 14065 и БДС EN ISO/IEC 17065. Дискутирано е прилагането на BAS QR 3 при провеждане на Комисии за акредитация.

Изготвени са 2 броя становища за ЕА във връзка със схеми за оценяване на съответствието в областта на сигурността и обзавеждането и оценяването на схемите, извършени от други НОА от ЕА.

ТКА „Органи по сертификация на лица“

Проведени са заседания на работна група и представени експертни становища от членовете на ТКА-ОСЛ по възникнали въпроси в областта на сертификацията на лица.

Във връзка с постъпило запитване от Орган по сертификация на лица относно реда за определяне на броя на показателите, на чиято база се определя таксата за поддържане на акредитацията е представеното експертно становище от членове на ТКА „Органи по сертификация на лица“, представители от групите на експертите и държавните институции, които не се явяват заинтересовани лица във връзка с тълкуване на методиката за определяне на компетентностите (броя показатели) при изпитване без разрушаване на чиято база се определя таксата за поддържане на акредитация на Органи по сертификация на лица. Становището е предложено за утвърждаване на заседание на Съвета по акредитация, в резултат на което са актуализирани BAS QR 8 „Ценоразпис на услугите, извършвани от Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ и „Указания за определяне на броя показатели за заплащане на услугите по акредитация на Органи за оценка на съответствието“. Участие на членове на ТКА-ОСЛ в комисии по акредитация. Проучване на възможностите за сертификация на лица в нови области.

ТКА „Органи за контрол“

Проведени са четири заседания с основни теми на обсъждане на становища на работни групи във връзка с конкретни проблеми в областта на дейност на Органи за контрол. Изготвени са становища по запитване, както следва:

- в област "Електробезопасност";
- в област „Фактори на работната среда“ - Химични агенти във въздуха на работна среда;
- в област „Площадки за игра“ във връзка с промяна на Наредба № 1/2009г., изменена през 2013г..

На заседание на ТКА, проведено на 16.12.2016г. е отчетена дейността и е изготвена програма за работа за 2017г.

ТКА „Лаборатории за калибриране“

Проведено е едно заседание през м. Януари 2016г., на което са преразгледани, редактирани и потвърдени предишни решения на ТК относно:

1. Лабораторна стъклария и използването на ELISA-метод.
2. Членове и структура на ТК съгласно т.2.2. на BAS QR 6 „Правила за работа на техническите комитети по акредитация“. ТКА „Лаборатории за калибриране“ ще ползва допълнително експерти по конкретни величини.
3. На този етап не е подходящо да се въвежда от ИА БСА акредитация с гъвкав обхват в областта на калибрирането.

ТКА „Лаборатории за изпитване“

Проведено е едно заседание през месец януари 2016г., на което са приети отчет за 2015г. и програма за работата на ТКА за 2016г.

Решения на ТКА „ЛИ“:

1. На настоящия етап е практически невъзможно осъществяването на междулабораторни сравнения за изпитване на „отоплителни уреди (и други подобни на тях устройства с различно предназначение), работещи на твърдо гориво“, поради което

дейността по изпитването им се определя като област на акредитация, която не е подходяща за доказване компетентността на лабораториите чрез междулабораторни сравнения или изпитвания за пригодност, по смисъла на т. 3.2.3 от BAS QR 18 "Процедура за провеждане на междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност", версия 4 от 01.05.2016г.

2. В заповедите за акредитация на ИА БСА при формулиране на акредитирания обхват на лабораториите за изпитване методите за изпитване (стандарт/ валидиран метод) да се цитират без година (датата на последна версия).

В приложенията към Процедура BAS QR 2 методите за изпитване (стандарт/ валидиран метод) да се цитират с еднозначна идентификация, включително и година (дата на последна версия).

В издаваните от акредитираните лаборатории протоколи от изпитване ползваните методи за изпитване (стандарт/ валидиран метод) да се цитират с еднозначна идентификация, включително и година (дата на последна версия).

При промяна на методите за изпитване (стандарт/ валидиран метод) лабораториите да уведомяват ИА БСА по реда на т. 8.2 от BAS QR 2.

3. В заповедите за акредитация на ИА БСА при формулиране на акредитирания обхват на лабораториите за изпитване методите за пробоподготовка (subsampling) да не се цитират, тъй като по същество те не са методи за изпитване.

Когато методите за пробоподготовка (subsampling) са цитирани в съответен стандарт, съдържащ метод за изпитване се счита, че те са част от метода и подлежат на наблюдение по време на оценката на място.

ТКА „Медицински лаборатории“

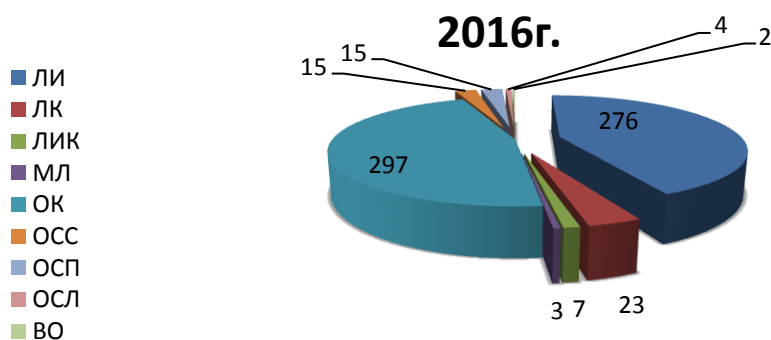
Работна група от експерти от ТКА, които съвместно със секретаря на ТКА работиха по политиката на преход към БДС EN ISO 15189 и актуализиране на документите от системата за управление на ИА БСА, необходими за провеждането на оценка на медицински лаборатории съгласно изискванията на БДС EN ISO 15189.

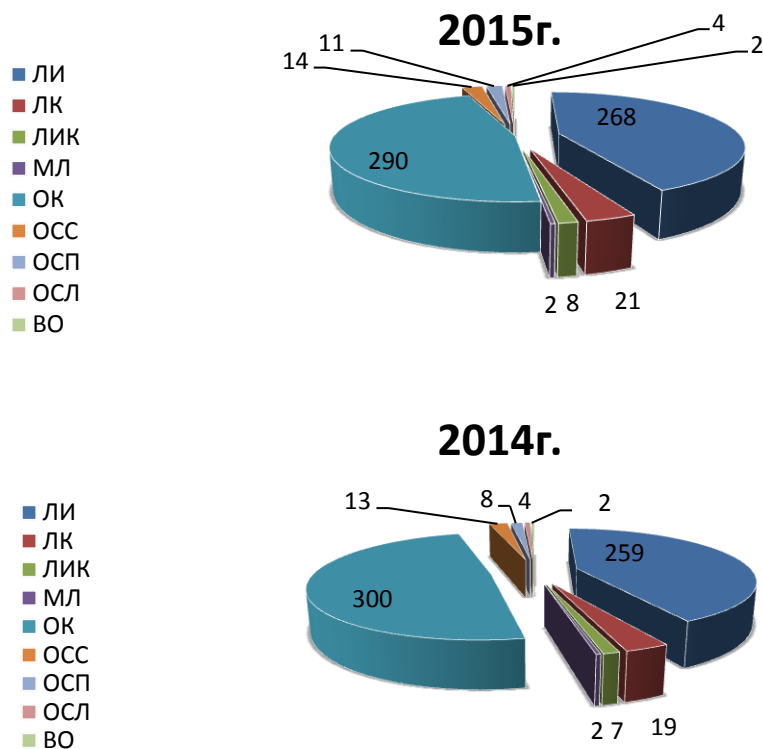
4. АКРЕДИТАЦИЯ НА ОРГАНИ ЗА ОЦЕНКА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

ОБЩ БРОЙ АКРЕДИТИРАНИ ЛИЦА

Към 31.12.2016г. в Република България работят 642 акредитирани от ИА БСА органи за оценяване на съответствието, разпределени по видове области както следва:

- 276 бр. лаборатории за изпитване;
- 23 бр. лаборатории за калибриране;
- 7 бр. лаборатории за изпитване и калибриране;
- 3 бр. медицински лаборатории;
- 297 бр. органи за контрол;
- 15 бр. органи по сертификация на системи;
- 15 бр. органи по сертификация на продукти;
- 4 бр. органи по сертификация на лица и
- 2 бр. верификационни органи.

Агенцията отчита увеличаване в броя на акредитираните ООС спрямо 2015г. с 22 (двадесет и два). Най-съществено е увеличаване на броя на акредитираните органи за контрол с 8 (осем), броя на акредитираните лаборатории за изпитване и калибриране е намален с 1 (един) бр.

Нови области на акредитация:

Приключиха стартиралите през 2015г. дейности по откритата процедура за нови области по акредитация на ОСС за компетентността им да извършват сертификация съгласно изискванията на БДС EN ISO 50001:2011 "Системи за управление на енергията. Изисквания с указания за прилагане".

Финализирана е процедура за нови дейности за акредитация на ЛИ за компетентността им да извършват изпитване, прилагайки изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025 за изпитвани продукти Игрални автомати, Системи за формиране на джакпот, Съоръжения за провеждане игри „тото“ и „лото“, Съоръжения за провеждане на числови лотарийни игри „бинго“ и „кено“, Съоръжения за игри в игрално казино, Игрален софтуер и комуникационно оборудване за онлайн залагания, Системи за контрол върху тото, лото, бинго, кено, игри със залагания върху резултати от спортни състезания и надбягвания с коне и кучета и игри със залог върху случайни събития и със залагания, свързани с познаване на факти „игрални автомати“, „съоръжения за игри в казино“, „системи за формиране на джакпот“, за специфични изпитвани характеристики, касаещи идентификация на софтуера и функционални тестове на игралните автомати.

Нови дейности, стартирали през 2016 година:

1. Акредитация на Орган по сертификация на системи за управление на безопасността по пътищата и компетентността им да извършват сертификация на системи за управление, прилагайки изискванията на ISO 39001:2012.

2. Акредитация на ЛИ за компетентността им да извършват изпитване, прилагайки изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025 и БДС EN 14181:2015 „Стационарни източници на емисии. Осигуряване на качеството на автоматизирани измервателни системи“

3. Акредитация на провайдъри за изпитвания за пригодност в съответствие с изискванията на БДС EN ISO/IEC 17043:2010 Оценка на съответствието. Общи изисквания за изпитванията за пригодност.

Проведено е обучение на ВО/ТО/ТЕ през м. Юли 2016г.

Процедурите за нови дейности са след постъпили заявления от клиенти, поради възникнала необходимост от разширяване на дейността на ИА БСА в нова област във вече извършвана от агенцията дейност по акредитация – акредитация на ОССУ и на ЛИ, като необходимост от предоставяне на нов обхват на акредитация. ИА БСА има наличната компетентност и възможности за разширяване на своята дейност.

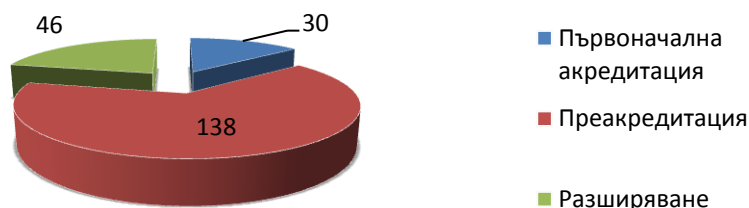
ПРОЦЕДУРИ ЗА АКРЕДИТАЦИЯ

Постъпили заявления:

През отчетния период са постъпили общо 214 заявления, от които

- 30 бр. за първоначална акредитация
- 138 бр. за преакредитация/преакредитация с разширяване на обхвата
- 46 бр. по заявления за разширяване на обхвата на акредитация

Постъпили заявления 2016г.

ИА БСА отчита поддържане на едно относително постоянно ниво на заявленията за акредитация, което вероятно е породено от необходимостта от предоставяне на качествени услуги в обхвата на дейност, подкрепено от постигнатото споразумение за взаимно признаване на предоставяните услуги от акредитираните ООС.

За сравнение може в долните графики да се видят постъпилите заявления за предходни периоди:

Постъпили заявления 2015г.

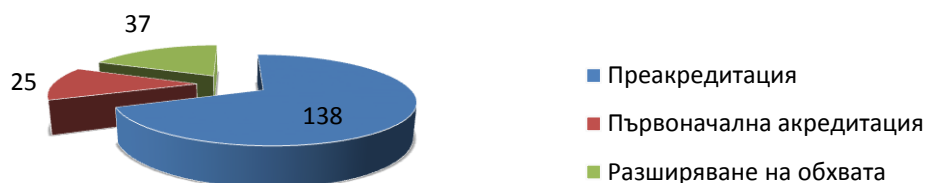
Открити процедури за акредитация:

През отчетния период са открити общо 200 процедури за акредитация, от които

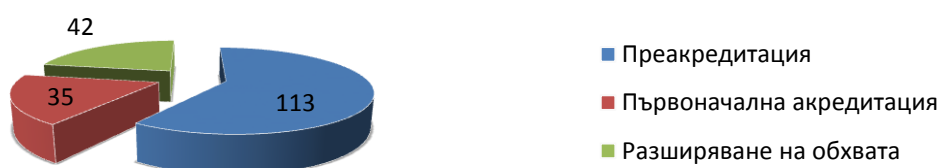
- 25 бр. по заявления за първоначална акредитация

- 138 бр. по заявления за преакредитация и
- 37 бр. по заявления за разширяване на обхвата на акредитация.

Открити процедури 2016г.

Открити процедури 2015г.

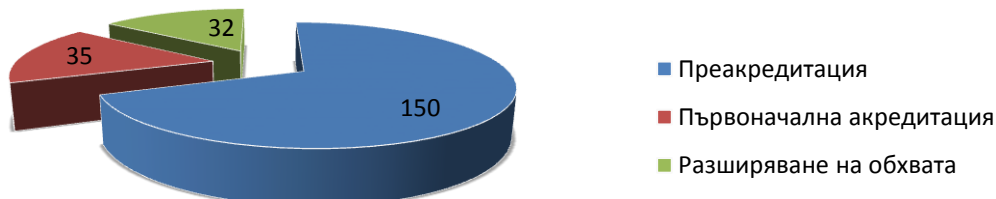
Общият брой на откритите през 2016г. процедури е увеличен с 10 бр. спрямо 2015г., като по-малко са откритите процедури за разширяване на обхвата (с 5 бр.) и за първоначална акредитация (с 10 бр.), увеличен е броя на откритите процедури за преакредитация (с 25 бр.).

Приключили процедури за акредитация:

През 2016г. са приключили общо 217 процедури за акредитация, от които:

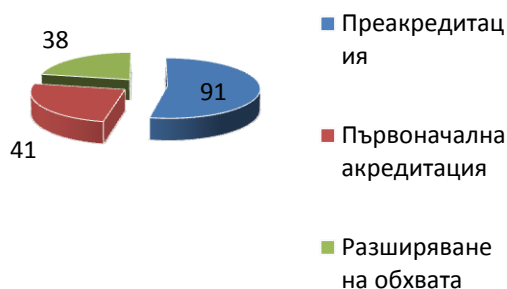
- 35 бр. по заявления за първоначална акредитация
- 150 бр. за преакредитация, от които 90 бр. по заявления за преакредитация и 60 броя по заявления за преакредитация с разширяване на обхват
- 32 бр. по заявления за разширяване на обхвата на акредитация

Приключили открити процедури за 2016г.

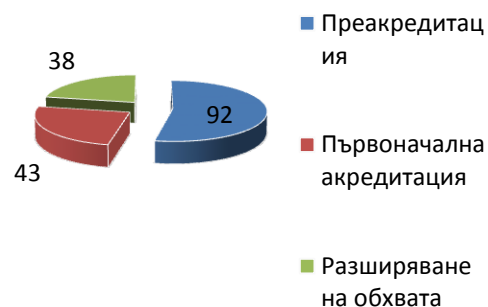

За сравнение може да бъдат проследени данните от предходните години:

Приключили процедури 2015г.

Приключили процедури 2014г.

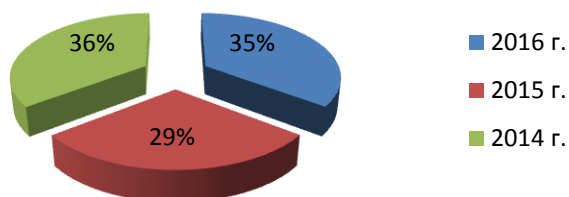
През отчетната 2016г. са приключили при неспазен срок съгласно Процедура за акредитация:

- 3 броя процедури за акредитация;
- 4 броя процедури за преакредитация;
- 5 броя процедури за преакредитация и разширяване на обхвата на акредитация.
- 3 броя процедури за разширяване на обхвата.
- При 20 броя процедури е на лице превишаване на 8-месечния срок за приключване на процедурата, но сертификатите за акредитация са издадени преди изтичане на срока на тяхната валидност. Това произтича от факта, че заявленията са подадени значително по-рано от предвидения в процедурата срок.

Издадени сертификати:

През 2016г. са издадени 435 броя сертификати (359 броя за 2015г.), от които 117 броя сертификати са преиздадени във връзка с промяна на елемент от съдържанието, 101 ограничение в обхвата на акредитация, 217 общо във връзка с: акредитация; преакредитация; преакредитация и разширяване на обхвата; разширяване на обхвата.

Издадени сертификати 2014г. - 2016г.

Издадени сертификати: 2014г. – 436 бр., 2015г. – 359 бр., 2016г. – 435 бр.

Политики за преход

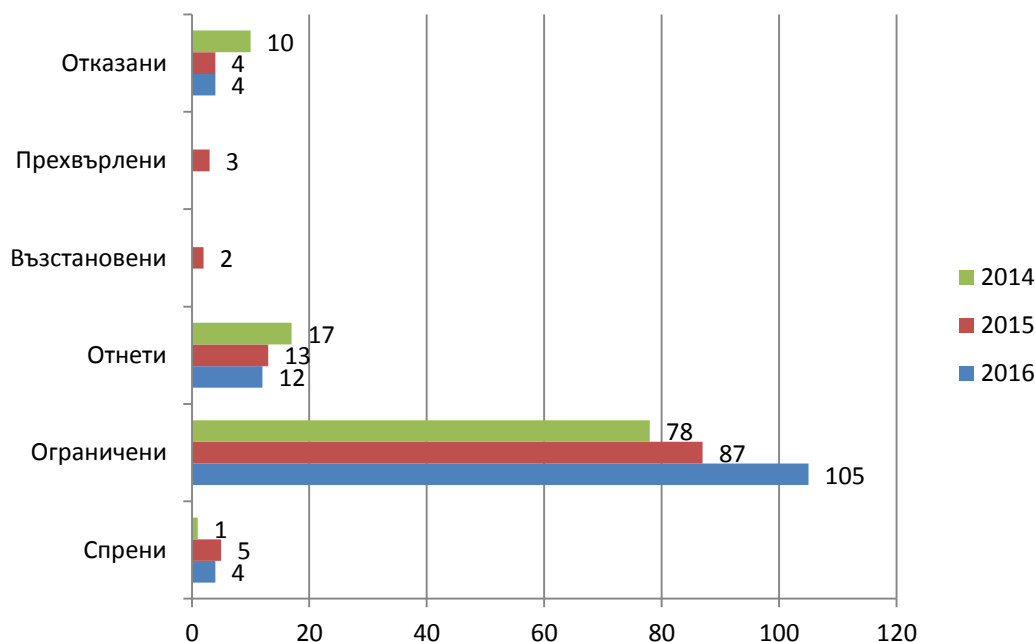
През 2016г. агенцията успешно приключи изпълнение на политиката за преход към новата версия на ISO 22003:2013.

Политика за преход от акредитация в съответствие с изискванията на ISO 15189:2009 към ISO 15189:2012 приключи през м. Февруари 2016г., в резултат на което е потвърдено съответствието с изискванията на новата версия на стандарт ISO 15189:2012.

Спрени/отнети/отказани/ограничени в обхвата акредитации:

През 2016г. са отказани 4 бр., спрени 4 бр., ограничени са 105 бр. (101 ограничен обхват, 1 временно ограничена акредитация, 3 ограничена акредитация за 6 месеца) и са отнети 12 акредитации;

През отчетния период е налице значително увеличение на ограничаване на обхвата във връзка с доброволен отказ съгласно чл. 36 от ЗНАООС.

Трансфер

През 2016 година не е извършван трансфер на предоставени от други Националния орган по акредитация към акредитация от ИА БСА по силата на Трансграничните политики на ЕА, ILAC и IAF.

Поддръжане на акредитация

С цел осигуряване на съответствие с изискванията за акредитация през периода на валидност на издадения сертификат за акредитация, агенцията планира и провежда надзорни оценки на място на акредитираните от нея органи за оценяване на съответствието.

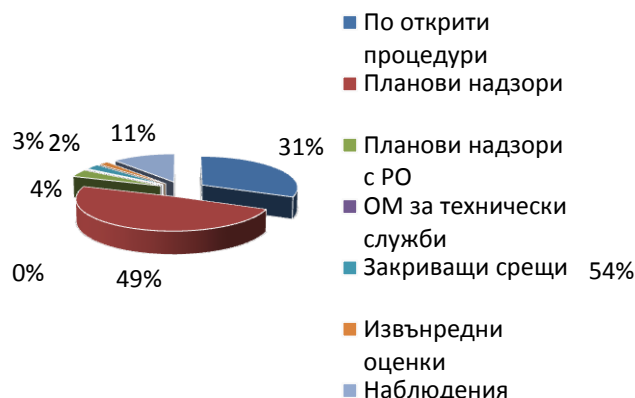
През 2016 година са планирани за провеждане 515 броя оценки на място. Проведени са общо 610 оценки, от които:

- по открити процедури 191 бр. (33 първоначални акредитации, 90 преакредитация, 10 разширяване на обхвата, 58 преакредитация с разширяване на обхвата),
- 298 планови надзори,
- 23 планови надзори с разширяване на обхвата,
- 16 закриващи срещи, 1 оценка на място за технически служби и 11 извънредни оценки, плюс 70 наблюдения.

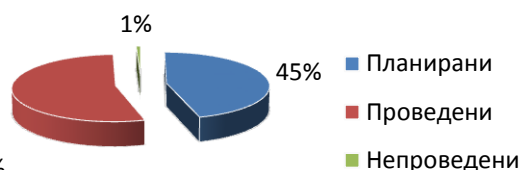
Оценките за наблюдение на дейността и извънредните оценки са непланирани.

Не са проведени в срок 69 бр. от планираните за 2016г. оценки на място (40 по желание на ООС, 25 бр. по открити процедури приключили при неспазен срок съгласно Процедура за акредитация, не са проведени в срок 4 оценки като от тях: 3 са препланирани и непроведени 1 е непроведена във връзка с открита процедура поради промяна в организационната структура на юридическото лице).

Проведени оценки

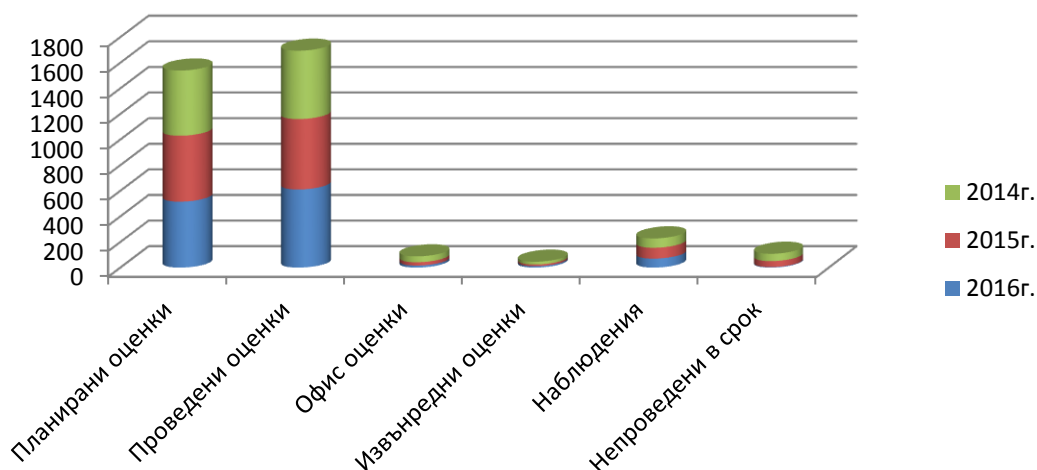

Оценки на място

Направено е препланиране на 40 оценки, което произтича от:

- изразено желание от ООС;
- заболяване на водещ оценител;
- специфична област на акредитацията и липса на оценител в планирания период на провеждане на оценката;
- ангажираност на водещи оценители/технически оценители/експерти в области на експертиза, необходими за провеждане на голям брой оценки на място в еднакъв обхват на акредитацията по едно и също време;

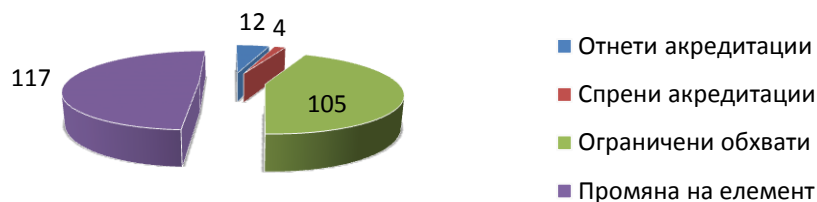

Дейността по поддържане на акредитацията на ООС се изразява освен в изпълнение на планираните надзори и в провеждане на извънредни оценки, проверка и оценка на съобщени промени, проверка на жалби и сигнали, съгласно процедурата за разглеждането им и др. подходящи действия за установяване на съответствие на ООС с изискванията към дейността им.

Резултатът от действията на агенцията по поддържане на акредитацията през 2016г. може да се отчете със следните данни:

- отнети акредитации – 12 бр. (7 по чл. 36 от ЗНАООС; 1 по чл. 35 и чл. 37 от ЗНАООС; 1 по чл. 37 от ЗНАООС; 2 по чл.10, ал. 1, т.8 и чл.36 от ЗНАООС; 1 за неспазен срок за подаване за заявление за възстановяване на акредитация).
- спрени акредитации за 6 месеца – 4 бр. (2 по чл.10, ал. 1, т.6 и чл.35 от ЗНАООС; 1 по чл. 37, ал.1 от ЗНАООС; 1 по чл. 36 от ЗНАООС).
- ограничени обхвати на акредитации - 105 бр. (101 по чл. 36 от ЗНАООС; 1 временно ограничена акредитация във връзка с несъответствия установени при планов надзор; 3 ограничена акредитация за срок до 6 месеца).
- промяна на елемент - 117 бр.

2016г.

Проверка на компетентността на акредитираните лаборатории/органи чрез участие в междулабораторни сравнителни изпитвания/изпитвания за пригодност:

ИА БСА изисква от акредитираните органи за оценяване на съответствието (ООС) и от кандидатите за акредитация информация за резултатите от тяхното участие в междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност, както и за плановете им да участват в такива. По време на всяка оценка на място екипите на ИА БСА оценяват нивото на участие на ООС в междулабораторни сравнения и действията, които те са предприели в случаи не незадоволително (неуспешно) участие в сравнения.

ИА БСА признава за подходящи междулабораторни сравнения, организирани съгласно изискванията на ISO/IEC 17043 и организирани от:

- Акредитирани провайдери;
- Провайдери, публикувани на старницата на агенцията в интернет, съгласно т. 4.1.12 от процедура BAS QR 18;
- EA, EURAMET и APLAC;
- Организирани/ съорганизиран от структури на Европейската комисия;
- Национални органи/ организации, оторизирани да провеждат сравнения (Национален институт по метрология, Национални референтни лаборатории и др.).

В интернет-страницата на ИА БСА е публикувана информация за акредитирани чуждестранни и български РТ провайдъри в различни области на изпитване с цел подпомагане на избора на ILC/PT, както следва:

- Информация за "СИ ПИ ЕЙ КЕМ" ООД – акредитиран организатор на схеми за изпитвания за пригодност (РТ провайдър), притежаващ акредитация от Американския Орган по Акредитация (ANAB).

Актуализирана е информацията за другите български и чуждестранни РТ провайдъри в интернет страницата на ИА БСА.

При постъпване в ИА БСА на предложения за РТ, организирани от чуждестранни провайдъри се изисква информация за това дали те са акредитирани и ако това е така данни за тях се публикуват в страница на ИА БСА. Постъпила е информация от РТ провайдър IFA – Tulln, който до момента не е информирал за това дали притежава акредитация от национален акредитационен орган, съгласно изискванията на EN ISO/IEC 17043:2010.

През 2016г. лаборатории за калибриране, акредитирани от ИА БСА са участвали в междулабораторни сравнения, организирани от БИМ, както следва:

№	Име ILC/PT	Общ бр. акр. лаб	Брой участници, име	Серт. рег.№
1.	ВИМ-Т-ДТ-2016-02, Калибриране на цифров термометър в обхват от минус 40 °C до 200 °C	10	1. ЛКСИ към "Денев-Д" ООД 2. Лаборатория за калибриране към "Роди котсулт" ООД 3. "Интерлаб" ООД 4. "БИЦ-ИЗОТ" АД	18 ЛК/28.03.2016 25 ЛК/29.04.2013 3 ЛК/27.06.2016 6 ЛИК/24.01.2015
2.	БИМ-Т-ТС-2016-02, Калибриране на термоелектричен преобразувател на температура (термодвойка) в	5	1. "УНИСИСТ" ООД 2. "КОМЕКО" АД	1 ЛК/28.10.2016 16 ЛК/29.03.2013

	обхват от 0 °C до 1000 °C			
3.	VIM-CH-φB-2016-02, Калибриране на газанализатори	3	1. ЛИК "ЛИПГЕИ" към "Пехливанов Инженеринг" ООД 2. "Месер България" ЕООД - лаборатория "Чисти газове и газови смеси"	5 ЛИК/27.04.2016 64 ЛИ/31.07.2014

Удостоверяване на съответствието с Добрата лабораторна практика:

През отчетния период няма извършвани инспекции на лаборатории и удостоверяване на съответствието на лабораториите с принципите на Добрата лабораторна практика, съгласно Наредба за принципите, инспекцията и удостоверяването на Добрата лабораторна практика (ПМС №207/2004г.)

5. НОВИ ДОКУМЕНТИ ОТ СИСТЕМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ИА БСА

Системата за управление на Агенцията следва и се адаптира към очакванията на потребителите и на изискванията на международните стандарти, които са приложими към органите по акредитация.

Приносът на оценителите, на акредитираните органи и на заинтересованите страни спомагна да се определи посоката на действие на системата за управление.

През 2016г. са актуализирани следните вътрешни процедури и инструкции от системата за управление на агенцията:

- Процедура за акредитация (BAS QR 2);
- Форми за водене на записи към Процедура за акредитация BAS QR 2 – -доклади за оценки на ООС (BAS QF 2.9.5.4 (17025), BAS QF 2.9.5.4 (15189), BAS QF 2.9.5.4 (17020), BAS QF 2.9.5.4 (17065), BAS QF 2.9.5.4 (17024), BAS QF 2.9.5.4 (17021-1), BAS QF 2.9.5.4 (14065);
- доклад за коригиращи действия (BAS QF 2.9.5.4_G-1, BAS QF 2.9.5.4_G-2);
- заявление за акредитация на медицински лаборатории и формуляри към него (BASQA2.14.1);
- заповед за акредитация (BAS QF 2.11);
- сертификат за акредитация (BAS QF 2.11.1);
- Процедура за вътрешен одит (BAS QR 9);
- Процедура за управление на документите и записите (BAS QR 12);
- Процедура за подобрения, коригиращи и превантивни действия (BAS QR 13);
- Процедура за предоставяне на официална обществена информация за дейността на ИА БСА (BAS QR 15);
- Процедура за политиката на ИА БСА относно междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност (BAS QR 18);
- Процедура за контрол на процесите по оценяване и взимане на решение (BAS QR 26);
- Процедура на ИА БСА за политиката за метрологична проследимост и за нейното прилагане (BAS QR 27);
- Инструкциязакритериите и методите на акредитация и надзор на органи за сертификация на биологично продукти, съгласно регламент (ЕС) № 834/2007 и регламент (ЕС) № 889/2008 на комисията (BAS QI 19);
- План за противодействие на тероризма

Актуализираните документи от системата за управление на агенцията с публичен характер са публикувани на страницата на агенцията в интернет, процедурата за акредитация и в държавен вестник.

6. ВЪТРЕШЕН ОДИТ И ПРЕГЛЕД ОТ РЪКОВОДСТВОТО

С цел удовлетворяване на изискванията на т. 5.7 от ISO/IEC 17011:2004 и на основание Процедура на ИА „БСА“ за вътрешен одит BAS QR 9 през декември 2016г. беше проведен вътрешен одит на системата за управление на агенцията съгласно утвърдена от изпълнителния директор годишна програма за вътрешен одит. Като резултат от проведеня вътрешен одит всички дейности и отговорности в ИА „БСА“ и съответните обекти бяха оценени по елементите на системата за управление в съответствие с ISO/IEC 17011:2004.

На 11.04.2016г. и 22.12.2016г., при спазване на изискванията на ISO/IEC 17011:2004, са проведени съответно първи и втори преглед от ръководството на системата за управление с цел гарантиране на нейното функциониране в съответствие с изискванията към органите по акредитация.

7. ЕКСПЕРТНА ДЕЙНОСТ

За отчетния период специалисти на ИА „БСА“ осъществиха експертна дейност в следните направления:

- Изготвяне на становища по документи на EA, ILAC, IAF и други.
- Изготвяне на становище и финансова обосновка по проект за изменение на Закона за електронния документ и електронния подпис, въвеждащ нови отговорности за ИА БСА.
- Участия в заседания на ТК 34 към БИС.
- Участия в Междуведомствена консултативна комисия по биологично земеделие към Министъра на земеделието и храните
- Участие в Генерален одит на DG (SANTE) 2016-8836, проведен в периода 14-16 март 2016 г. от Службата по храните и ветеринарните въпроси (FVO).
- Участие в работна група за изготвяне на проект за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 07 февруари 2013г. за прилагане на правилата за биологично производство на растения, животни и аквакултури и храни, тяхното етикетирание и контрола върху производството и етикетирането.

През 2016г. в ИА БСА не са постъпили покани за участие в междулабораторни сравнения, организирани от името на EA.

8. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

Изминалата календарна 2016г. бе изключително успешна за ИА БСА в международен аспект. На 03.11.2016г. на специална тържествена церемония, официално бяха подписани многостранните споразумения за взаимно признаване на схемите за акредитация, с които националният орган за акредитация на Република България е приет за пълноправен член на IAF и ILAC. По този начин Агенцията придоби статут на пълноправен член на IAF и ILAC, което е изключителна стъпка в насока осигуряване на международно взаимно признаване на дейностите по оценяване на съответствието, улесняващо свободното движение на българските стоки и услуги на световния пазар, както и взаимната обмяна с други икономики.

През отчетния период представители на ИА БСА взеха участие в общо 23 международни събития: семинари, конференции и обучения, както следва:

I. Участия в заседания на комитетите на Европейската организация за акредитация EA.

1. Комитет за комуникация и публикации на Европейската организация за акредитация

2. Комитет за лаборатории на Европейската организация за акредитация - Заседания на Комитета; Заседания на работна група за междулабораторни сравнения в областта на

изпитването и работна група за междулабораторни сравнения в областта на калибрирането

3. *Комитет по сертификация и Комитет за контрол на Европейската организация за акредитация*

4. *Среща на Работна група към Комитет за сертификация (EA CC EU ETS).*

5. *Комитет за хоризонтална хармонизация на Европейската организация за акредитация.*

6. *Съвет за Многостранното споразумение на Европейската организация за акредитация.*

7. *Генерална асамблея на Европейската организация за акредитация*

II. Участие в работата на съвместната Генерална асамблея на IAF/ILAC

III. Други участия

1. Участие в Международна среща, организирана от Националния орган по акредитация на Сърбия, АТС

2. Форум на органите за акредитация и лицензиране по EMAS (FALB)

3. Участие в заседание на работна група на ЕС по GLP

4. Участие в Осемнадесета сесия на Междуправителствената българо-иранска смесена комисия за търговско-икономическо и научно-техническо сътрудничество

5. Участие в 18-ти Ден на акредитацията, организиран от Националния орган по акредитация на Словения – SA.

6. Участие на технически оценител в изпълнение на изискванията на EA-2/13 „Трансгранична политика за сътрудничество между членовете на EA“ в оценка провеждана от НОА на Великобритания (UKAS), а двама оценители на БСА са участвали в оценка провеждана от името на НОА на Белгия (BELAC).

IV. Обучения

1. Участие в партньорска оценка на UKAS в периода 28 ноември – 02 декември, 2016г., в офиса на UKAS, Великобритания като обучаващ се член на екип на EA.

2. Обучение по ISO 15189:2012, организирано от Националния орган по акредитация на Великобритания – UKAS.

3. Обучение по ETSI Scheme for Trust Service Providers организирано от Националния орган по акредитация на Великобритания – UKAS.

V. Двустранно сътрудничество:

През 2016г. ИА БСА продължи своята политика за укрепване на сътрудничеството и разширяване на обхвата на взаимодействие с партньорските организации и заинтересованите страни. Агенцията успешно си сътрудничи с националните органи по акредитация, членове на EA, като нов приоритет ще е установяване на сътрудничество с органи по акредитация, членове на IAF и ILAC.

През 2016г. бяха подписани споразумения за сътрудничество с НОА на Република Сърбия, Хърватска, Македония и Черна гора, Босна и Херцеговина. През м. ноември 2016г. бе подписан и меморандум за сътрудничество с органа по акредитация на Казахстан.

Предстои подписване на споразумения за сътрудничество с НОА на Словакия, Монголия, Молдова, Словения, Виетнам, Индия и САЩ. С подписването им се цели обмен на информация и опит, размяна на посещения на персонал, взаимно участие в програмите за обучение и курсове за персонала, реализация на съвместни проекти, участия в междулабораторни сравнения и др.

9. УЧАСТИЕ НА ИА БСА В ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА ПО МЕЖДУНАРОДНИ И ЕВРОПЕЙСКИ ПРОГРАМИ

Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ приключи до първото тримесечие на 2016г. с изпълнението на Договор за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG161PO003-4.3.01-0004-C0001 по приоритетна ос 4 „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика“ по

Оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика“ 2007-2013г. с наименование на проекта „Подобряване на достъпа до услугите, предоставяни в областта на акредитацията“.

Към момента Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ не участва в проекти, финансирани със средства по международни и европейски програми.

През периода юли – септември 2016г. бе проведено проучване и анализ на възможността на ИА БСА за подготовка и изпълнение на проекти по предстоящата Оперативна програма „Иновации и конкурентноспособност“ 2014-2020 г. Като резултат от възложения от Министерство на икономиката изпълнител „Ню Ай“ АД се изготви и официално подаде Доклад за извършване на анализ и оценка на административния, технически и финансов капацитет на ИА БСА, който се създаде с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Иновации и конкурентноспособност“ 2014-2020г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие. В резултат в периода септември – декември 2016г. Изпълнителна агенция БСА бе допусната като институционален бенефициент по ОПИК 2014-2020, разработи се и се публикува Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Предоставяне на институционална подкрепа на ИА БСА за подобряване на инфраструктурата по качеството“ в рамките на Оперативна програма „Иновации и конкурентноспособност: 2014-2020г.“ съдържащо приложения „Условия за кандидатстване и Условия за изпълнение на приложенията към тях по процедура: Предоставяне на институционална подкрепа на ИА БСА за подобряване на инфраструктурата по качеството“, които бяха одобрени и публикувани в края на 2016г. Екипа на Агенцията в изключително кратък срок успя да организира консултации и изготвяне на ново проектно предложение което беше входирано на 18 Януари 2017г.

10. ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Поддържане на публични регистри

Агенцията поддържа актуални публични регистри в секция „Регистри“ на интернет страницата си както следва:

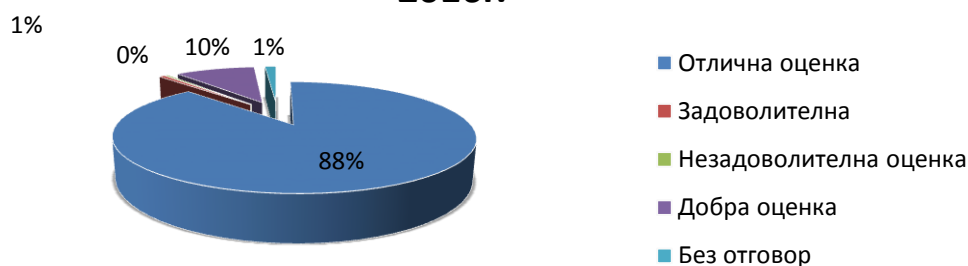
- публичен регистър на лицата с предоставена, ограничена, временно ограничена, спряна или отнета акредитация;
- електронен регистър за акредитираните верификационни органи
- електронен регистър на независимите акредитирани проверяващи по околна среда – в съответствие с изискванията на чл. 135, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда във връзка с прилагане на Наредбата за националната схема за управление по околна среда и одитиране;
- публичен регистър на лицата, за които е удостоверено съответствие с Добрата лабораторна практика.

Връзка с клиенти:

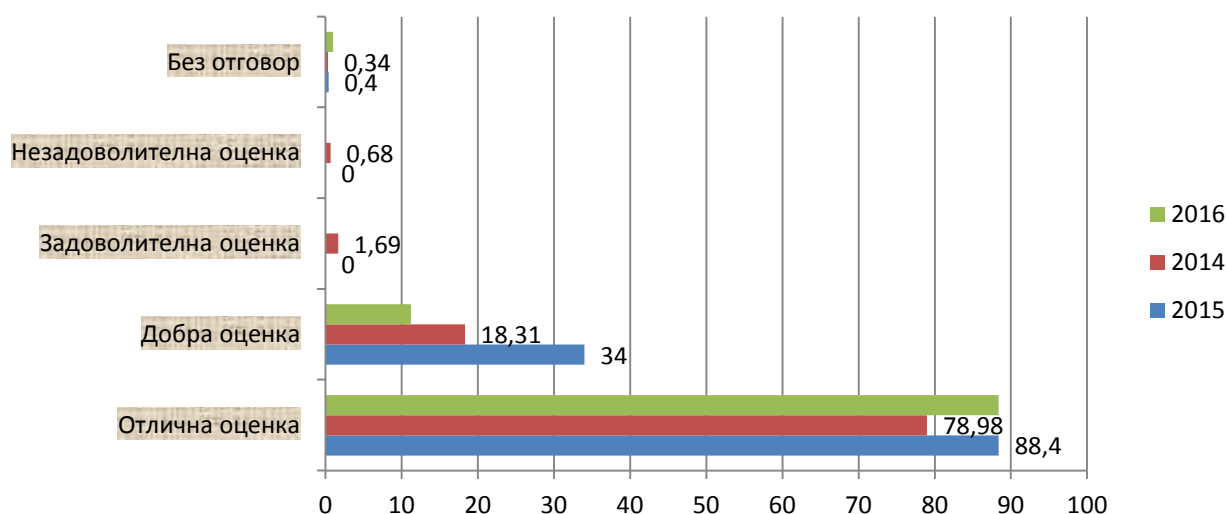
С цел усъвършенстване на услугите, предоставяни от агенцията, функционира система за измерване удовлетвореността на клиентите от услугите, предоставяни от ИА БСА. Връзката се осъществява посредством лист за обратна връзка. Информацията от листовите за обратна връзка е полезна за постоянното усъвършенстване на системата за управление.

През отчетния период в агенцията за 610 оценки на място са представени 304 бр. Листове за обратна връзка, от които 268 бр. (88 %) с отлична оценка, 29 бр. (11,2%) с добра оценка, 2 бр. със задоволителна оценка (%), 1бр. с незадоволителна оценка и 4 бр. без отговор по отношение на оценяване на системата за управление на съответните ООС и начина на провеждане на оценката на място от членовете на екипа по оценяване.

Резултати от листове за обратна връзка 2016г.

За сравнение може да се проследят данни от предходни периоди в проценти, както следва:

9 юни-международния ден на Акредитацията:

На 9 юни 2016 г. Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ организира специално информационно събитие, за да отбележи Световния ден на акредитацията, глобална инициатива, създадена съвместно от Международния акредитационен форум (IAF) и Международна организация за акредитация на лаборатории (ILAC), с цел повишаване на информираността за важността от акредитация. Тазгодишната кампания се проведе под мотото „Акредитацията: глобален инструмент за подкрепа на публичните политики“.

Информационни събития за популяризиране на дейността на ИА БСА:

От началото на 2016г. Изпълнителна агнция „Българска служба за акредитация“ стартира провеждането на редовни информационни срещи за популяризиране на дейностите по акредитирани услуги по оценка на съответствието. В рамките на годината се проведеха общо 8 информационни срещи за представители на бизнеса и на лицата, заинтересовани от процеса по акредитация.

- **28 януари 2016г.** В рамките на събитието се засегнаха следните теми: Акредитация. Европейска организация за акредитацията и нейната роля за елиминиране на техническите бариери в търговията; Структура и функции на ИА БСА; Основни етапи на Процедурата за акредитация на ИА БСА, BAS QR 2; Предоставяне на акредитирани услуги по оценяване на съответствието – ползи за бизнеса и потребителите на продукти, процеси и услуги; Акредитирани лаборатории в България и място за устойчивото им бизнес развитие.

- **25 февруари 2016г.** Тема: Особенности на хармонизираните стандарти към Регламент 305/2011 и Директивите на ЕС.
- **31 март 2016 г.** Теми:
 1. Промени в: BAS QR 2 - Процедура по акредитация; BAS QR 27 - Процедура за прилагане на политиката за проследимост на ИА БСА
 2. Акредитация в здравеопазването.
- **25 април 2016г.** Тема: „Политиката на ИА БСА относно междулабораторните сравнения/изпитванията за пригодност (ILC/PT).
- **09 юни 2016г.** Тема: Акредитацията: глобален инструмент за подкрепа на публичните политики
- **30 юни 2016г.**Тема: Акредитация на Органи по сертификация на системи за управление.
- **29 септември 2016г.** Промени в BAS QI 2 „Инструкция за определяне на времетраенето на оценката на място. Влияещи фактори“, влизаща в сила от 01.10.2016г.
- **24 ноември 2016г.** Дискусия на Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“, съвместно със „Съюза на метролозите в България“ с всички заинтересовани от процеса по акредитация страни на тема: „Практики за определяне на интервали за рекалибриране/ проверка на средства за измерване, съобразени с международните препоръки“

Повишаване на информираността и познаването на дейността по акредитация е обвързано с комплекс от мерки, насочени от една страна към разясняване на значението и обхвата на дейността по акредитация, а от друга страна – предоставяне на специализирана информация за лица и организации, пряко ангажирани в процеса по акредитация.

11. АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНА ДЕЙНОСТ

Административна дейност на ИА БСА

За периода – календарната 2016 г. са извършени услуги по акредитация , като обобщена информация относно административно-деловодната дейност е както следва:

Приети заявления 01.01.2016 до 31.12.2016 - общ брой- 214 броя, като от тях:

1. Първоначална акредитация - 30 броя
2. Преакредитация и разширение- 138 броя
- /Отказ от заявление - 5 броя
3. Разширение на обхвата - 46 броя
- / в т.ч. отказ от заявление -5 броя/

Открити процедури за периода 01.01.2016 до 31.12.2016 - общ брой ОП -200 броя

1. Първоначална акредитация - 25 броя /3 бр. от 2015г./
2. Преакредитация и разширение- 138 броя/22 бр. от 2015г./
3. Разширение на обхвата - 37 броя/3 бр. от 2015г./

Обща деловодна дейност

1. Постъпили преписки и отговори по тях – 1 154 броя.
2. Изходящи преписки – 185 броя

Правна дейност на ИА БСА

През изминалия отчетен период Агенцията е предприела всички законови мерки по защита на държавния интерес и недопускане нарушаването на финансовия и правен интерес на ИА БСА, като по всички правни спорове са предприемани в изискуемите срокове действия по съответния законов ред. Агенцията към началото на 2016г. е страна по следните дела:

А/ВИСЯЩИ ДЕЛА

I. ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

Общо – 4 бр.

Жалбоподатели – ИА БСА, 3 физически и едно юридическо лице.

Предмет: Законосъобразност на приети решения/постановени по дела по по-долни инстанции

Предприети действия - депозиранни касационни жалби, искания и др.

Фаза на развитие в инстанцията - Насрочени за април 2017г.

II. СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД

Общо – 2 бр.

Жалбоподател – ИА БСА

Предмет: по акт за начет срещу физическо лице

Предприети действия - депозиранни иски молби, жалби, искания и др.

Фаза на развитие в инстанцията - Насрочени за март 2017г.

III. АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ ГРАД

Общо: - 1 административно дело

Страни: юридическо лице с/у ИА БСА

Предмет: оспорване законосъобразност на заповед

Фаза на развитие в инстанцията: Насрочено за февруари 2017г.

IV. СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД

1. ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ/ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

Общо – 7 бр.

Страни – ИА БСА, физически и юридически лица

Предмет: иски по ЗЗД, КТ и ГПК

Предприети действия - депозиранни иски молби, жалби, искания и др.

Фаза на развитие в инстанцията - Насрочени за март – юни 2017г.

2. ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ/ЗАПОВЕДНИ ПРОИЗВОДСТВА

Производства по чл. 417 ГПК

Общо – 7 бр.

Страни – ИА БСА, физически и юридически лица

Предмет: Задължения на длъжници и по договори

Предприети действия - депозиранни иски молби, жалби, искания и др.

Фаза на развитие в инстанцията – Издадени и в процес на издаване на ЗНИ и изпълнителни листа, образувани и в процес на образуване на изпълнителни дела при ЧСИ.

3. НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ/НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

Общо – 1 бр.

Страни – ИА БСА, физическо лице

Предмет: НК

Фаза на развитие в инстанцията: насрочено за февруари 2017г.

V. РАЙОННИ СЪДИЛИЩА

РАЙОНЕН СЪД - ГР.СЛИВЕН – 1 бр.

РАЙОНЕН СЪД – ГР.ЦАРЕВО – 1 бр.

РАЙОНЕН СЪД – ГР.САНДАНСКИ – 1 бр.

Б/ПРИКЛЮЧИЛИ СЪДЕБНИ ДЕЛА

АССГ

Общо – 3 бр.

Страни – ИА БСА и физически лица

Предмет: иски по ЗЗД, КТ и ГПК

Фаза на развитие - Постановен съдебен акт и влязъл в сила съдебен акт

В/. ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДЕЛА

I. С взыскател ИА БСА

Общо – 8 бр.

Страни – ИА БСА, физически и юридически лица

Предмет: искове към длъжници

Предприети действия – заведени изпълнителни дела и предприети действия по събиране на вземанията

II. С длъжник ИА БСА

Към началото на 2016г., в ИА БСА няма депозирани изпълнителни листа, по които да не е извършено плащане, както и няма данни за образувани срещу Агенцията изпълнителни дела.

12. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМА 5 „ИНФРАСТРУКТУРА ПО КАЧЕСТВОТО В ПОДКРЕПА РАЗВИТИЕТО НА ИКОНОМИКАТА“, ПОЛИТИКА „УСТОЙЧИВО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ И КОНКУРЕНТНОСПОСОБНОСТ“

Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Като част от структурата на държавната администрация и Национален орган по акредитация за Република България (съгласно Закона за националната акредитация на органи за оценяване на съответствието (ДВ, бр. 41/2010) ИА БСА с дейността си допринася за постигане на следните цели на програмата „Инфраструктура по качеството в подкрепа развитието на икономиката“.

Цел №1: Създаване и поддържане на доверие в техническата компетентност на органи за оценяване на съответствието, намаляване риска за бизнеса и неговите клиенти и международно признаване на издадените сертификати от националния орган по акредитация;

Цел №2: Осигуряване на предпоставки за признато съответствие на българските продукти.

Цел №3: Подобен достъп до услуги по оценяване на съответствието;

Цел №4: Подобряване на националната инфраструктура по качество.

По всички поставени цели са предприети необходимите действия за постигането им, като те могат да се систематизират по следния начин:

Цел № 1 и Цел № 2 са постигнати чрез:

➤ Акредитация и поддържане на акредитация на качествени и признати от европейския пазар услуги по оценяване на съответствието, предоставяни от органи за оценяване на съответствието;

➤ Поддържане на високо ниво на компетентност в целия процес на акредитация и към укрепване на доверието в агенцията като служба, която гарантира сертификат за акредитация, признат и достатъчен за цялата територия на ЕС, както и за създаване на предпоставки и условия за извършване на оценяване на ООС в законовата област, съгласно Регламент (ЕО) № 765/2008;

➤ Поддържане на членство в ЕА;

➤ Поддържане на статута на Агенцията като страна по Многостранното споразумение с Европейската организация за акредитация (EA-MLA) за взаимно признаване на резултатите от оценки на съответствие. Това прави факт признаването на дейността на всички акредитирани от ИА БСА органи за оценяване на съответствието (ООС) във всички области на акредитация, в които EA-MLA действа. Споразумението

улеснява свободното движение на продукти и услуги в Европа и останалия свят. То елиминира нуждата доставчиците на стоки и услуги, и самите стоки и услуги да бъдат сертифицирани или изпитвани във всяка държава, в която се пускат на пазара. С други думи, всеки продукт или услуга, носещи символа на Органа по акредитация на сертификата или протокола от изпитване, които бъдат експортирани в друга държава, ще бъдат приети без да бъдат обект на допълнителни изпитвания, контрол или сертификация.

Считано от 03.10.2016г. ИА БСА е пълноправен член на Международната организация за акредитация на лаборатории (ILAC) и страна на Споразумението за взаимно признаване на ILAC (ILAC MR) за области: Лаборатории за изпитване, Лаборатории за калибриране, Медицински лаборатории, Органи за контрол.

Считано от 08.09.2016г. ИА БСА е пълноправен член на Международния акредитационен форум (IAF) и от 20.10.2016г. е страна по Многостранното споразумение на IAF (IAF MLA) за област Органи по сертификация на лица.

Изпълнението на Цел №3 и Цел №4 е свързано със спазване на процедурите и изискванията към тях съгласно въведената система за управление на ИА БСА.

13. ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Финансово стопанската дейност на БСА е свързана с осигуряване на дейността възложена съобразно действащото Многостранноспоразумение с европейската организация за акредитация (EA-MLA) за взаимно признаване на резултатите от оценки на съответствие, действащото българско и европейско законодателство и нормативна рамка. С оглед на това осигуряване в Агенцията се предприемат мерки за поддържане в добро състояние на материално-техническата база, въпреки че наличната компютърна техника не е обновявана поради ограничения бюджет и липсата на утвърдени капиталови средства. Към настоящия момент служителите на Агенцията работят в условията на съществуваща реална възможност от възникване на невъзстановима повреда на компютърна техника, в следствие на която да бъде нарушен установеният ефективен ритъм на работа на част от персонала и да се стигне до невъзможност до изпълняване на задължения на ИА БСА.

Отчет на основните параметри на бюджета

Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" (ИА БСА, Агенцията) е юридическо лице със седалище гр. София, второстепенен разпоредител с бюджет към Министъра на икономиката. Ежегодно Министъра, в качеството си на първостепенен разпоредител с бюджет, утвърждава бюджет на Агенцията за осъществяване на акредитация и изпълнението в пълен обем на поставените задачи.

Издръжката на агенцията се формира от бюджетни средства и от приходи от собствена дейност.

➤ Приходи на ИА БСА

Приходите на агенцията основно се формират от постъпления от услуги, свързани с предоставяне на услуги по акредитация. Цените на услугите, предоставяни от ИА БСА са определени в Ценоразпис (BAS QR 8), одобрен от съвета по акредитация и утвърден от изпълнителния директор, съгласно разпоредбите на Закон за националната акредитация на органи за оценяване на съответствието.

През 2016 година извършените и фактурирани дейности на ИА БСА са в размер на 2 844 510 лв., което представлява преизпълнение на плана за приходи – по уточнен план 2 800 000 лв. От тях са събрани и реално са постъпили в сметката на ИА БСА приходи в размер на 2 727 670 лева. Постъпилите в по-малко приходи през 2016 г. се дължи на невъзможността на част от акредитираните лица да заплащат таксите своевременно и изцяло, за което са предприети съответните законови действия от страна на ИА БСА по събиране на начислените плащания и валидността на предоставената акредитация. Голямо влияние по несъбраните и фактурирани вземания оказва факта, че при проведен вътрешен одит на изпълнението на бюджета на ИА БСА за 2014 г. от екип на Дирекция

„Вътрешен одит“, Министерство на икономиката, е изразено мнение относно изпращането на фактурите на клиентите чрез „Български пощи“ ЕАД като неефективно изразходване на средства, както и че разходооправдателния документ следва да се изпраща по електронен път, с цел икономия. В тази връзка немалък брой клиенти на Агенцията извършват разплащания на дължимите по издадени към тях фактури след получаване на оригинал на фактура, а не при изпращането им по електронен път, което за последното тримесечие на 2016г. реално се води до заплащане в следващ отчетен период.

➤ **Разходи**

Общият размер на извършените разходи по бюджет за 2016 г. е 1 645 157 лева. Същите се разпределят по направления, както следва:

- за заплати и др. възнаграждения на персонала	671 685лв.
- за осигурителни плащания	133 698 лв.
- за текуща издръжка	801 247 лв.
- платени държавни и общински данъци	1 132 лв.
- за членски внос	37 395лв.

➤ **Плащания към персонала (за заплати и др. възнаграждения, включително и осигурителни)**

Голям дял от общите разходи – 48,96%, са свързани с плащания към персонала (заплати, обезщетения и др.), нает по трудови и служебни правоотношения, както и с възнаграждения на привлечения външен персонал (оценители и експерти), предвид естеството на дейността на ИА БСА. За осъществяване на основната си дейност по акредитация, ИА БСА привлича по граждански договори външни експерти в качеството им на водещи оценители, технически оценители или експерти, компетентни в различни области на икономиката, в които икономическите оператори заявяват акредитация. Размерът на възнаграждението им се изчислява на базата на определена часова ставка, дефинирана във вътрешен акт на агенцията.

В сравнение с предходната 2015 г. разходите през 2016 г., свързани с плащанията към персонала са намалени с 1,54 %, което е свързано и с намалената щатна численост на Агенцията с 1 бр. през 2015 г., както и с напускането на персонал.

Разходите за осигурителни плащания представляват 8,12 % от общите разходи на Агенцията през отчетния период на текущата година и са производна величина на изразходваните средства за плащания към персонала (щатен и нает). За сравнение разходите свързани с плащанията към персонала за 2016г. в сравнение с 2015 г., са запазили на относително същото ниво, докато разходите за осигурителни плащания на агенцията през 2015 г. представляват 14,09% от общите разходи.

➤ **Средства за текуща издръжка**

Разходваните средства за текуща издръжка на агенцията през 2016 г. представляват 49 % от общия размер на разходите, като включват:

- разходи за осигуряване на най-необходимите материали и консумативи в пряката ежедневна работа на администрацията;

- разходи за външни услуги, електро и топлоенергия, вода, телекомуникационни и телеграфопощенски услуги, поддържане на компютърната техника и други външни услуги;
- разходи за командировки;
- текущ ремонт на предоставените активи на агенцията;
- разходи за квалификация и преквалификация за персонала;
- разходи за данъци, такси и административни санкции;

В сравнение с 2015 г. тези разходи са с 661 167 лв. повече. Най-голямо е увеличението на разходите за съдебни обезщетения и неустойки – 436 320 лв. и на разходите за външни услуги – 132 902 лв. по присъдено обезщетение в резултат от загубено на последна инстанция дело, което въпреки усилията на настоящия ръководен екип да промени наследено като резултат от предходното ръководство. Също така следва да се отчете, че разходите за текуща издръжка за 2016 г. бяха завишени до тези размери в последното тримесечие на отчетния период, с оглед разплащането на редица задължения, непланирани в началото на годината, като кратките срокове на изпълнение, при спазване на нормативната уредба и строга финансова дисциплина показва добрия капацитет на администрацията при ефективно управление на финансовите потоци.

Средства за членски внос в Европейската организация за акредитация (ЕА)

Като пълноправен член на Европейската организация за акредитация ИА БСА заплаща годишна такса за членски внос, която се изчислява съгласно правила на ЕА за определяне на годишни такси, основаващи се на комбинация от UN коефициент (в зависимост от статута на икономиката на страната, в която оперира Националният орган по акредитация) и категория, определена от броя на областите на акредитация, за които агенцията е страна по Многостранното споразумение на Европейската организация за акредитация (ЕА МЛА). Годишната такса за членски внос за 2016г. е платена през първото шестмесечие на 2016 г. и е в размер на 31 610 лева. Платените средства представляват 1,9 % от общия размер на разходите за 2016 г., което като абсолютна стойност спрямо останалите разходи по пера е с относително малка тежест, но е дължим, постоянен разход. В сравнение със същия период на предходната година годишната такса е намалена с 333 лв. През 2016 година е заплатен годишен членски внос в БИС в размер на 3 802 лева., който в сравнение с 2015 г. е с 3 202 лв. повече.

В периода са предприети стъпки и за членство на ИА БСА в IAF, за което е заплатена съответната такса в края на 2016г. след официалното подаване на апликационните формуляри и съпътстващата документация, като сумата е 1983 лв.

Средства за капиталови разходи

През 2016 година за четвърта поредна година няма утвърдени и разходвани средства за капиталови разходи от Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ което води до реален проблем при осигуряване на ефективна и ефикасна дейност.

14.УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ, ПОСТОЯНЕН ПЕРСОНАЛ, ТЕХНИЧЕСКИ ОЦЕНИТЕЛИ И ЕКСПЕРТИ

Ефикасно управление на човешките ресурси чрез привличане на постоянен и външен персонал за нуждите на ИА БСА:

За осигуряване дейността по акредитация в ИА БСА са налице действащи сключени договори с 14 външни водещи оценители и 385 външни технически оценители и експерти.

Щатните водещи оценители са 20 броя. За периода са сключени два нови договора с външни водещи оценители, 41 нови с външни технически оценители и експерти. През 2016г. няма промяна в управленския екип на ИА БСА. Освободени през 2016г. са общо 9 служители, назначени 5, в т.ч. по програма „Старт на кариерата“ 1 служител.

Все още Агенцията е в условията на сериозен недостиг на щатни бройки, като наличния ресурс е претоварен с възложени отговорности.

Организиране на курсове, семинари и конференции и други форми на обучение в областта на акредитацията:

Разработване на модули за обучение и провеждане на курсове за вътрешни и външни водещи оценители и оценители за ИА БСА, съгласно критериите на ЕА:

През отчетния период от агенцията са организирани и проведени обучения за водещи оценители, служители, технически оценители и експерти – 23 броя с 468 участника през 2016г. (26 броя с 503 участника през 2015г., 19 броя с общо 421 участника през 2014г.). Запазена е наложена практиката за системно обучение на щатния и привлечен персонал през годините. Организирането и провеждането на тези обучения е с цел осигуряване и поддържане на високо ниво на компетентност и унифициране на подхода при осъществяване на дейностите по оценяване на ООС.

15. БЪДЕЩИ ПЛАНОВЕ

Ръководния екип на Агенцията, както и всеки неин служител споделят общото разбиране на важността на осъществяваната от тях дейност не само за осигуряване и изпълнение на поетите на международно, общностно и правителствено ниво задължения на българската държава, но и за качеството и стабилността при осигуряването на нормален и достоен живот на всеки български гражданин. С дейността си, ИА БСА съдейства за създаване и поддържане на взаимното доверие между държавите-членки на Европейския съюз по отношение на компетентността на органите за оценяване на съответствието, респективно по отношение на доверието в издаваните от тях документи - сертификати, доклади, протоколи от изпитване и др. Високото качество при изпълнение на процедурите по акредитация спомага за взаимното признаване на резултатите от дейностите по оценяване на съответствието както в регулираните, така и в нерегулираните от Европейското и национално законодателство области.

Дейността на ИА БСА Агенцията създава доверие, като за да поддържа взаимното и споделено доверие на обществото, европейските и държавните институции, Агенцията изпълнява дейността си с изключително ниво на качество. Това се извършва чрез следните дейности:

- Поддържане на членството в ЕА (Европейската организация за акредитация) и статута на ИА БСА като страна по Многостранното споразумение на ЕА за взаимнопризнаване на резултатите (ЕА MLA) за всички области.
- Активно включване на ИА БСА в работата на Генералната асамблея на ЕА, Комитетите, Експертните и Работни групи на организацията.
- Поддържане на членството в международните организации за акредитация: IAF и ILAC и активно участие в работата на Комитетите, Експертните и Работни групи на двете световни организации.
- Участие в заседанията на Форума на органите по акредитация и лицензиращите органи (FALB).
- Двустранно сътрудничество с други национални органи по акредитация за осигуряване и поддържане на взаимното доверие в акредитираните услуги по оценяване на съответствието.

Идентифицирани са основни приоритети като:

- **Процесът по акредитация, инспекция и оценяване да се** извършва при спазване принципите на законност, независимост, безпристрастност, публичност, равнопоставеност, недопускане на конкуренция, осъществяване на дейността по акредитация с нестопанска цел и опазване на производствената и търговската тайна.

- **Активно участие в структурите на Европейската организация за акредитация и тези към Европейската комисия, като** условие за поддържане на членството в ЕА и статута на ИА БСА като страна по Многостранното споразумение на ЕА за взаимно признаване на резултатите (ЕА MLA) за всички области.
- **Активно участие в структурите на международните организации за акредитация: IAF и ILAC** и редовно участие в техните работни групи, форуми и обучения
- **Поддържане и прилагане на система за управление на ИА БСА** чрез периодични прегледи и вътрешни одити.
- **Организиране и провеждане на хармонизиращи срещи** с цел прилагането на единен подход при изпълнението на правилата и процедурите на агенцията.
- **Регулярно набиране на информация** за осъществяване на обратна връзка с клиентите и всички заинтересовани от акредитацията страни за оценка на удовлетвореността им от предлаганите услуги по акредитация.
- **Човешки и материални ресурси** - Ефикасно управление на човешките и материалните ресурси чрез привличане на постоянен и външен персонал за нуждите на ИА БСА. Систематично обучение, повишаване и поддържане на квалификацията на персонала. Повишаване на мотивацията. Обвързване на заплащането на постоянния и външен персонал с резултатите от оценяване при изпълнението на дейността. Недопускане на нелоялност от страна на персонала към ИА БСА и/или нейните клиенти.
- **Повишаване на капацитета и квалификацията на персонала** чрез осигуряване на модерна материална и техническа база и усъвършенстването ѝ в съответствие с потребностите.
- **Информираност** - подобряване на достъпа до услугите, предоставяни от ИА БСА като Национален орган по акредитация на ООС. Повишаване на информираността и познаването на дейността по акредитация като последно ниво на контрол върху дейностите по оценяване на съответствието (сертификация, изпитване, калибриране, контрол и др.)

ИНЖ.ИРЕНА БОРИСЛАВОВА /п/

**ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА ИЗПЪЛНИТЕЛНА
АГЕНЦИЯ „БЪЛГАРСКА СЛУЖБА ЗА АКРЕДИТАЦИЯ“**